

Broj: X-KRŽ-05/07
Sarajevo, 27.04.2007.godine

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja Odjela I za Ratne zločine, sastavljenom od sudija Azre Miletić kao predsjednice vijeća, te sudija Finna Lyngjema i Jose Ricardo Juan de Prade, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika Željke Marenić, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Samardžija Marka, zbog krivičnog djela Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka a) u vezi sa članom 180. stav 1. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZBiH), odlučujući o žalbama Tužilaštva Bosne i Hercegovine (Tužilaštvo BiH) broj KT-RZ-4/05, branioca optuženog, advokata Knežević Zlatka, te optuženog lično, izjavljenim na presudu Suda Bosne i Hercegovine broj X-KR-05/07 od 03.11.2006. godine, na sjednici održanoj u prisustvu optuženog, njegovog branioca, advokata Knežević Zlatka, te tužioca Tužilaštva BiH, Vesne Ilić, dana 27.04.2007. godine, donio je:

R J E Š E N J E

Žalbe optuženog Samardžija Marka i njegovog branioca advokata Knežević Zlatka se djelimično uvažavaju, pa se presuda Suda Bosne i Hercegovine br . X-KR-05/07 od 03.11.2006. godine **ukida i određuje pretres** pred Apelacionim vijećem Odjela I za ratne zločine Suda Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Suda Bosne i Hercegovine broj X-KR-05/07 od 03.11.2006. godine, optuženi Marko Samardžija oglasen je krivim da je radnjama opisanim u izreci presude učinio krivično djelo Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka a), a u vezi sa individualnom krivičnom odgovornosti iz člana 180. stav 1. KZ BiH.

Za navedeno krivično djelo prvostepeno ga je vijeće osudilo na kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od dvadeset šest godina, u koju kaznu mu je, osnovom člana 56. KZ BiH, uračunato vrijeme koje je proveo u pritvoru, počev od 21.03.2005. godine pa nadalje. Na osnovu člana 188. stav 4. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, optuženi je oslobođen od dužnosti naknade troškova krivičnog postupka, dok su, primjenom člana 198. stav 2. ZKP BiH, oštećeni sa imovinsko pravnim zahtjevima upućeni na parnicu.

Protiv navedene presude žalbe su izjavili tužilac Tužilaštva BiH, branilac optuženog, advokat Zlatko Knežević, te optuženi lično.

Tužilaštvo BiH žalbu je izjavilo zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka h) i k) ZKP BiH, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja iz člana 299. ZKP BiH, te odluke o krivično pravnoj sankciji iz člana 300. stav 1. ZKP BiH, te predložilo da Apelaciono vijeće Odjela I za ratne zločine Suda BiH preinači pobijanu presudu i to tako što će optuženom izreći kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju dužem od izrečenih 26 godina.

Branilac optuženog je žalbu izjavio iz svih žalbenih osnova propisanih članom 296. ZKP BiH, te Apelacionom vijeću predložio da napadnutu presudu preinači i optuženog oslobodi krivične odgovornosti ili eventualno, da napadnutu presudu ukine i održi novi pretres, dok se iz sadržaja žalbe optuženog može zaključiti da je ista izjavljena zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da se optuženi oslobodi od optužbe da je počinio krivično djelo koje mu je stavljeno na teret, a da se kazne pravi zločinci i njihovi naredbodavci.

Tužilaštvo BiH dostavilo je odgovor na žalbu branioca, u kojem je iznesene žalbene navode odbrane ocijenilo kao neosnovane.

Na sjednici Apelacionog vijeća, održanoj dana 27.04.2007. godine, u smislu člana 304. ZKP BiH, obje strane su ukratko izložile žalbe i odgovore na iste, te u cjelosti ostale kod iznesenih navoda i prijedloga.

Nakon što je ispitalo pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda, Apelaciono vijeće je donijelo odluku kao u izreci iz sljedećih razloga:

Prvostepeni sud je optuženog Samardžija Marka oglasio krivim za krivično djelo Zločin protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka a) KZ BiH, u vezi sa članom 31. i 180. KZ BiH. Pomaganje kao oblik saučesništva obuhvata one radnje koje su usmjerene na omogućavanje izvršenja krivičnog djela koje čini drugo lice, tj. one radnje koje podupiru drugo lice u izvršenju krivičnog djela. Da bi one predstavljale pomagačke radnje one moraju doprinositi ostvarenju krivičnog djela, imati određeni značaj u njegovom izvršenju, ali se ne zahtjeva da one imaju odlučujuću ulogu u izvršenju krivičnog djela, te isto može biti izvršeno i nečinjenjem, kao tzv. psihičko pomaganje. U konkretnom slučaju radnje optuženog, kako ih navodi optužba i pobijana presuda, bi odgovarale radnjama pomaganja u smislu člana 31. KZ BiH, jer je samo dovođenje civila Bošnjaka moglo biti u smislu otklanjanja prepreka za učinjenje krivičnog djela, zadržavanje sa vojnicima prilikom ubijanja i zlostavljanja istih se može podvesti pod psihičko pomaganje ukoliko bi ono bilo u službi jačanja volje glavnog učinioca, a naknadno odvoženje leševa bi se moglo smatrati uklanjanjem tragova krivičnog djela, ukoliko to proizilazi iz rezultata dokaznog postupka.

Međutim, pomaganje je umišljajno podupiranje tuđeg krivičnog djela i ono se u pravilu radi sa direktnim umišljajem, jer je pomaganje upravljeno na izvršenje krivičnog djela, (ali je dovoljan i eventualni umišljaj) koji se sastoji u svijesti da se pruža pomoć određenom učiniocu u izvršenju određenog krivičnog djela: on prvenstveno mora biti svjestan da svojim radnjama pomaže u izvršenju nedopuštenog djela drugog lica, kao i bitnih obilježja krivičnog djela. Ne mora biti svjestan pojedinosti, ali mora biti svjestan djela koje izvršilac namjerava izvršiti.

Svoj zaključak o ovom obliku saučesništva u izvršenju krivičnog djela od strane optuženog, prvostepeni sud je izveo iz činjenice da je optuženi prisustvovao sastanku 09.07.1992. godine u objektu „Lovac“ kada je i usmeno saopštena naredba o daljim dejstvima, tj. o akciji koja će biti izvršena 10.07.1992. godine, posebno da je naređeno „čišćenje terena“, prema pobijanoj presudi, od vojno sposobnih muškaraca Bošnjaka i oružja, zatim činjenici da je dovođenje istih izvršeno na način da su ih naoružani vojnici lišili slobode i doveli pred školu, a da je cilj bio njihova fizička likvidacija i odvođenje u logor na Manjaču, što se podupire i činjenicom da su bili dovedeni samo muškarci starosti od 18 do 60 godina, dakle vojno sposobni. Ovakve zaključke prvostepeni sud izvodi iz sadržine pismene naredbe komandanta 17. lake pješadijske brigade, te svjedoka, oštećenih koji su preživjeli, svjedoka očevidaca dovođenja vojno sposobnih muškaraca, pa je utvrđenje prvostepenog suda da je optuženi dakle, znao za ubilačke namjere izvršilaca ovog djela, te da im je na opisan način, svojim radnjama pomogao u izvršenju istog.

Međutim, prema tekstu pismenog akta „Naređenje za dalja dejstva komande VP2207 Ključ broj 03-135 od 09.07.1992. godine“ nije moguće van svake razumne sumnje izvesti zaključak da iz iste proizilazi i naredba za lišenje života civilnog stanovništva navedenih reona, (pod tačkom 4.-Borbeno obezbjeđenje: ...U svakoj jedinici imati u pripravnosti snage za blokiranje i uništavanje ubačenih diverzantsko-terorističkih i izviđačkih grupa.) Pod tačkom 3. b)“ Bezbjedonosno“ jasno stoji:“ preduzeti sve mjere, radnje i postupke u cilju zaštite sopstvenih jedinica i spriječiti oticanje važnih podataka. Primjeniti ratni režim kretanja, nepozvana lica izolovati i sprovoditi nadležnim organima, oduzimati sve vrste naoružanja, borbenih sredstava i municije i MES.“ Pod tačkom 5. – Moral:“ upoznati svakog borca sa ciljem dejstva, zadacima jedinica, susjeda i načinom izvršenja zadatka. Zabranjujem paljenje i rušenje kuća izuzev u toku izvođenja b/d po potrebi.“

Utvrđujući koji je bio pravi cilj akcije prvostepena presuda pod, „čišćenje terena“, podrazumjeva da se radi o čišćenju terena od vojno sposobnih muškaraca Bošnjaka, međutim, nije jasno na čemu prvostepeni sud zasniva zaključak da „čišćenje terena“ znači likvidaciju takvih lica, niti kako je na osnovu navedenog i drugih pomenutih dokaza prvostepeni sud imao osnova za utvrđenje da kod optuženog o tome postoji svijest. Naime, takvo utvrđenje ne proizilazi iz same Naredbe, a niti iz iskaza saslušanih svjedoka posebno svjedoka odbrane, pa ni svjedoka Mile Peševića, na čiji se iskaz poziva pobijana presuda, a koji je rekao da „čišćenje“ znači „privođenje vojno sposobnih radi odvođenja u logor“, jer se to i ranije dešavalo.

Pravilnost utvrđenja ove odlučne činjenice dovedena je u pitanje i iskazima svjedoka Čajić Muje i Čajić Husina, koji su kritičnog dana od strane optuženog i njegovih vojnika lišeni slobode i sprovedeni do dvorišta Osnovne škole u Biljanima, a koji, izjašnjavajući se o postupcima optuženog, nisu tvrdili da je optuženi ulazio u školu niti učestvovao u njihovom kasnijem izvođenju radi likvidacije, te da je o civilima u školi odlučivao načelnik policije u Sanici, Tomić Milan. O ponašanju i postupcima optuženog prilikom događanja u školi i pred školom izjašnjavali su se i svjedoci odbrane, a posebno Kulidža Nikola i Štrbac Slavko, koji su u cjelosti potvrdili odbranu optuženog da je i sam bio iznenađen postupcima prema dovedenim civilima i njemu samom i da je iz tog razloga kontaktirao svog nadređenog, komandanta bataljona Kevca, te svjedok Domazet Šefika, koja je potvrdila navode optuženog da je Biljane napustio na način da je otišao biciklom, o čemu pobijana presuda nije iznijela svoj stav, niti iste ocijenila po svim bitnim sadržajima svaki

pojedinačno i u međusobnoj vezi sa drugim dokazima, a koje činjenice predstavljaju odlučne činjenice za utvrđivanje svijesti i znanja optuženog o ubilačkim namjerama izvršilaca, kao bitnog obilježja krivičnog djela za koje je optuženi oglašen krivim, što sve ozbiljno dovodi u sumnju pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja, kako se to osnovano ukazuje žalbom branioca optuženog.

Iz navedenih razloga Apelaciono vijeće je, na osnovu člana 315. stav (1) tačka b) ZKP BiH, donijelo rješenje kojim je djelimično uvažio žalbe optuženog Samardžija Marka i njegovog branioca, ukinulo prvostepenu presudu i odredilo održavanje pretresa pred Sudom Bosne i Hercegovine, na kojem će se izvesti dokazi izvedeni tokom prvostepenog postupka.

Zapisničar:

Željka Marenčić

Predsjednik vijeća:

sudija
Azra Miletić

PRAVNA POUKA:

Protiv ovog rješenja žalba nije dozvoljena.